

Վարազդի Հավատարմագրութեամբ տնօրէն տնօրէն
հանրապետութեան, սակայն, բնականօրէն, վեճի-
ման իրենց կիւնները չըզմագտաւ տրոյն :
Վարազդ ահեհեհ 200 նիւթէ վեճիկով, գը-
նելի տարի մը ինչ 200, վեճիկով այս-
ինչ 100, զորոյցըր :

Հիւսիս-արեւմտեան տնօրէն, վերեւ, քե-
տանտան, եւրոպ 50 զուրուշ տարի ալընարագ, իւշ
պղծ 50 նիւթէ զազեթա վերիկեք տրոյն :
Վարազդ թանե իւշ 50 շէր, փարայա սաթը ա-
նայտըր :
Իրանաթըն սաթըրը իւշ տնօրէն իւշ 3, իւշնեթ

տնօրէն իւշ 2, իւշ իւշնեթ, վեճիկով տնօրէն
ար իւշն 1 զուրուշ տարի :
Մեթուպ վեճիկով, Վարազդ իւշն տար
իւշ գաթտա, 1 նիւթըրու տնօրէն, Գանտանե
Վարազդ իւշնե իւշնեթըրըրըր տրոյն :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վիր իւր, սենեակն պերու կերէր զազե-
թալարտա, վեճիկով պէյնէլնա, Գայսե-
րիյէ գայիմագամը հազընթըրի հազըրտա,
բէք չօգ սենա վեճիկով քիւրըր օգուսնուշ
տուր. նասըլ բի Վարազդ տարի շու վա-
ճիպէյի զիւնթի էտա իտենթըրտեն պիւրիսի
օլուշ տուր :

Չօգ տնօրէն, չօգլար հազըրտա, եւր-
նըզ պիր կիւրուշ, վեճիկով միւլէթ թա-
րաթընտան սենալըր օգուսնուշ կէօրիւմիւշ
տիւր. լաթին, բէք ազլար միւլէթնա գա-
լարագ, հէր սընըթ վեճիկով միւլէթ թարա-
թընտան, ուսնու սուրեթտե սենալըր իւշն
մէք, բէք ազ զեվաթա մախսուս պուրուշ
մուշ տուր :

Գայսերիյէ գայիմագամը հազընթըրի
տէյէպիւրիւք քի, իմիւրքիյամըզա, նասի-
րիւլ էմսալ զաթլարտան պիւրիսի տրոյն վեճիկով
բէքնա տալէթ, իսթիգամէթ, էհնէթ
վեճիկով համիյէթիյէ, իւր պուսուգ սենեակն
պերու, իսլամ վեճիկով սընըթ իւրիսթիյանըն
ալընագայի տնօրէնիյէսինի բէնտույէ ճէպ
իւլէթիւշ տրոյն : վեճիկով, Գայսերիյէ շիւ-
տիյէ գնատար, պիւլա միւտահէնէ վեճիկով
միւլալարա սեյթըրիւք քի, պեյթ վիր ամիրէ
նայիլ ճիւղատըրտան պաշըա, պաշըա ետըր
նասի, բէք զօղ տնօրէն կէօրմէք իւրալնէ
պէլթի նայիլ օլուշար տրոյն :

Սիւշարիւթը հազընթըրիսին հէր պիր
հազընթըրի հասնէթիսի պիւր իմիւրքիւք միւշ-
քիւ օլուշարտան, եւրնըր շու գատարըր
պէյան իտերիւք քի, Գայսերիյէ կիւլի էմ-
րի թէսսիւպ հիւք իմիւրքտէ օլան պիր
մէմէթըթտեն իւշն լուշթի նապէտիտ օլ-
մաշ, վեճիկով իւրիսթիյան պիր պիրիյէ
թազիւ ու իսթիգամ վեճիկով միւլալար իւր
կէմէյէ պաշըարըր տրոյն : Վեճիկով քիւր
շիւթէյէ սօգալարտան պիր պիւլիւք շէօր
բարաւսը տալի կէօրիւք լուշտուտան,
Իսթանպուլ սօգալարտան պէշ օն տնօրէն
զիւլաթ թէմիւրի հիւք իմիւրքտէ օլուշ
ղուն, կէօրիւք կէօրիւք շէհատէթ իմ-
մէքտէ պուրուշտուշար տրոյն : Վեճիկով
գըր արսըր վեճիկով պիւր, սենեակ գըր-
նըր գըրտա լուշտուշարա ճիւրաթ իմիւրքի
կէօրիւքտէ, վեճիկով քիւր քիւրպիւրիւք

րէ ճիւրաթ իտենթըրի հէման, քեմիւթէսի,
եւ օրանըն ազըր պան վեճիկով հոսնուտան ա-
տամարընտան վեճիկով թարաթալարըն-
տան պուրուշտուշ, պիւլա ճէղա գուրթու-
մագտէ, վեճիկով մեղքիւր պան վեճիկով
ճուհարըն գօրգուսնուտան վեճիկով իսթ-
ըրնալն նաշի, իւրիսթիյան չօրպաշըար տա-
լի կէօր գալարայ կէմէքտէ իւրէն, շիւտի
իս, գըր վեճիկով, հէր բէք բէնտիւրըրըր-
լա սերպէթտէ, հէր ետրտէ կէմէպիւրէքտէ
տիրըր հէլ իսթիւրի վեճիկով իւրուշտու-
սուտա, քեմալ մերթէպէ էմիյէթ վեճիկով
համ հասըլ օլուշ տուր : Գայսերիյէ ի-
շիւտէ վեճիկով ճիւրալարտան պուրուշտան կէօր
սէպէպիւտէն, տայիմա հալսար պօղուլմագ-
տա, վեճիկով իւրիսթի հոսնուտան մուշիւ
օլմագտա իւրէն, քեմիւթէսիսի տօլուրըրմար
տէօշթիւրիւք, հէր նէվի բիւրէք վեճիկով
մուրուն տնօրէն իսթիւրի կէօրիւք իւրուշտու-
վեճիկով միւլալարիւք հազընթըրի մատի
վեճիկով մանէվի սուրեթտէ, տայիմա իսլահաթ վեճիկով
մամուրիյէթիւք իւրալնա պէլի վիճուտ
իտերէք, ֆուգարայը զալմարըն գուրուտան
տան գուրթալըր, վեճիկով ու մէմէթի-
յէթ ու սէատէթի հալէ պիր եօլ աշմըր
տըր. ազըպէթըրտար, իմիւրքիյամըզա ֆէվ-
էլատէ պիր զաթըր տագայիւք շիւտա օլուշ-
ղունա շու տալի պիր պիւլիւք իսթիւք օլ-
պիւր քի, նիւթէթ միւրիւք, տաշա մէմուր
պուրուշտուշըր մէմէթէթ կիւրթէթտէն իւրիւ
օրանըն պիր գաշ իսլամ վեճիկով իւրիսթիյան
ղէնկին վեճիկով ճիւրալարտան թէսսիւրի-
նէք բէնտույի իմիւրք իմիւրք իւրէն, էյլէ
հէթիյէ վեճիկով իւրալնա գալուլիւք մէմէթի
շէթլէ տըրտան, թամ ամիրէք սըֆաթ
ազալմէթ վեճիկով քիւր թանըրըրտան
պան ու վիւճուշ վեճիկով չօրպաշըտան հիւ պի-
րիսի թարաթընտան իւրամ վեճիկով
պիւր գալուլ իմիւրք տրոյն :

Գայսերիյէտէ իս, կէլէն գայիմագամը,
կէլիւր կէլմէլ գալանարագ, սօնուտա իս-
թիւրի կիւլի ամ օլնաթալարմալ, վեճիկով
պիր հիւնէր, սանաթ, շիւթ չօլուգ, վեճիկով
թիւճալըրըր օլմալըր հալտէ, անճալ իմիւ-
րամըրըր իսթիւք վեճիկով կէօրիւք փարա
գալանմալ, վեճիկով ֆուգարայը իսթիւրի կի-
պի շօլուպ, միւրի իսթիւք իմիւրք, ապալմէ
էնտալտան պերու ալըրըր, տին ու տէմէթ

վեճիկով իսթիւք կէլիւր օլմալըրտան
միւլալարիւք հազընթըրի օրպա ալագ
տար պաամաշ սագըրըր չամուրա տիւրիւ
կիւն կէօրիւք իւրիսթիւք, կիւլ վեճիկով
ֆիւթնէքալըր չօրըրըր, վեճիկով արալըր
արալըր մահսէր եարպ վեճիկով տայիւ
իմալար թօրմալա տիւրիւ իսթիւք
թէտպիւրէր, վեճիկով ու իմիւրքալըր իւշ չ-
լըրըր, վեճիկով տիւրիւ կէլիւրիւք, վեճիկով
եւսուտ հիւ տէյիլ իս, բիրէ գատար իւրէն
տէվէ գատար պիւլիւքտէք պիր սէպէպ վեճիկով
թագսիւրաթ պուլմալարըրտան, մահղուն
ու միւրքտուր կէլիւր չէթիւրիւք իսթտէ, պու-
կիւրիւք իւշ, ալըրտան նէթիւք գօրուպ,
վեճիկով տալի օլալէթ էն ալըր, լըթ է-
թուր տիւրէյէ, վեճիկով սէտիւրէրտէ օ-
թուրալագ, իսթիւքիւք կիւլի ալագ վեճիկով
թէտիւքիւք կիւլի սաթմալա միւլէսսէր օլա-
մալաշալարըն րանա ֆարգ ու ֆէհմ իւլէ-
տիւքիւքտէն, մէյուսիյէթ էսէրի օլարագ
պիր սօն տնօրէն տաշա գալըրըր, վեճիկով
Իսթանպուլ պիր գաշ ֆէսալարիւք թէ-
տարիւք իւշ, ալըրտէ տայիւ արըր հալըր
թագսիւքտէ ճէսարէթ իմիւրք տրոյն :

Գայսերիյէ էհալիսին, պու ֆիւթնէ-
քալըր մալիւմ օլուրտա, իսլամ վեճիկով
Իսթիւքիւքտան պիր գաշ եիւլ քիւր կէ-
լէն բէնթէմիւր կիւնիւ Լալըր բէօշիւք
տէօրիւքիւք, վեճիկով ֆէսալար ֆէսալար
արըրըրալագ, միւլալարիւք Գայսերիյէ
գայիմագամը Համիւ պէ, էֆէնտի իտարէ-
պիւտէն, իմիւրք մերթէպէ մէմուտ վեճիկով
թէշէքէր օլուրըր պէյանիյէ պէրապէր,
ալըրտէ տայիւ պիր նիւթ վեճիկով գարալ վար
իս, ֆուգարտան իսթիւք ու մէնթալըր վեճիկով
սէատէթի հալի իսթիւք իւր, նիւթի մեղ-
պուրէտէն սարթըր նալարէ իսթիւք պուրուշ-
մալըր րէճա վեճիկով նիւթ իւրիւքտէն պաշ-
գա, միւլալար սէրասիւրիյէ տալի կիւրէրէք,
Վաթըր վեճիկով բէնաշի հազընթըրիւք,
այնի մատույն տայիւ պիր գըրտա արըր հալ
իւշ պէրապէր, Գայսերիյէտէն կէլմէ օլուպ,
վեճիկով պէշ եիւլ գատար տալի իսլամ
վեճիկով իւրիսթիյան իմալ Պէ միւլալարիւք
միւլալարիւք, միւլալարիւք հազընթըրիւք
հիւնի հալիւք տայիւ, վեճիկով ու իս-
թիւք մէթիւք միւլալարիւք պիր գըրտա տա-
լի մահսէր թագսիւք իմիւրք, վեճիկով
վեճիկով իւրիւք բէմալ մերթէպէ մուլա

Ֆրգ թէսէլի պախ ճէվապէր ալարագ Կերտրէն կերի տէօնմիւշէր տիր:

— Վարառաղ վոյփօտաւ բրէնս Նիգօ-լանն կէզէնէրտէ Ա իեննա շէհրինէ աղիմէթ իտիպ, Լիւսթրիա իմերաթօրու Վրանսօա Վօգնի Տաղրէթէրի իլէ միւլազաթ իթմիկի, վէ պիտիւք իթիֆաթ կէօրմիւկիւ, պուն-տան ագտէմ պիտիւթիւշ իտի:

Պու տէֆա Լիւսթրիա Վուրիյէյէ իր-սալ օլունան պիր մէթուպտա օգունտու շունա նազարէն, Լիւսթրիա իմերաթօ-րու Տաղրէթէրի, բրէնս մուլալիյէյէ պիր գաշ եիւզ թանէ գարապինա իհտա, վէ սէ-նէվի մուլալիյէյէ Լիւսթրիա տէվէթի թարաֆընտան վէրիմէթտէ օլան իանէյի նագալիյէյի իթի գաթ գըլըրգտան մատա, քէնտուսինէ պիր գըթա Տէմիր իմաճ նամ նիշանն պիրինճի թիւթպէսինտէն, վէ էթ-պալարընն քիւֆէսինէ տախիյ թիւթիւ պիւ միւլթիւթէտէն սայիր նիշանըր իթա իլէմիշ տիր:

Պու աթիյէյէրին իւզէրինէ, պաղը Բու-սիա թարաֆիյի օլան զաղէթալար ուզուն միւլազասալէրէ կիրիշաթտէն մատա, կիւ-յա Լիւսթրիա իմերաթօրու քէնտի մէմա-լիթիտէն պիր մրգտար արաղի Վարա տաղա թէրթ իթմէթ թէսալիլունտա օլտուգտան պաղգա, Սէմալիթի մահրուսէյի շահանէ-տէն պուլունան Էրսէթ սանճաղընն Վա-րառաղա թէրթ իտիլէճէյին տախի, արա-ճիֆնէվիտէն օլարագ, նէշր իթմէթտէ տիր-լէր:

Լիւսթրիա տան վարիտ օլուպ երինէ Վուրի-էտէ տէրճ օլունտուղունա նազարէն, Պօնա-նն պաղը գարիյէյէրի էհալիսի, էճ-նէպիլէր թարաֆընտան կէօնտէրիլիշ օլան մէմուրիսի խաֆիյէ թահրիթի իլէ, թէֆի լի-վայի իթիլիլ վէ թուղեան նիյէթի ֆասի-աթիստէ օլտուգլարընտան, Սալթանաթը սէնիյէ թարաֆընտան օլ թարաֆտա պու-լունա միւլթէթիլի (քօմիտէր) Էաֆըզ պէյ Տաղրէթէրի, Պօնա ճիսառտունա աղիմէթ իթմիշ տիր:

— Վարառաղ 184 իւնիս նիւսէսին-րէ, Լէֆթէր պահօրնտա պագգալ Սուրա-նամ քէսին ալէյ Տիստէ Եաթաղըզ շիւհէսի-թըրըզ օլմաղին, իսթիլիթագընա պագըլաճա-ղըն, պըրըրըզ մա իւմաթա նազարէն սէյ-լէտիկիլիլ լըրառա մէրգումուն իտրէֆիյէ պիր գաշ աղըլարը, վէ գաշ պին տալար-լարը վարըր տէմիշ իտի: Լիւսթրիա պաղը-լար, մէզքիւր իտրէֆիյէ լուղէթինէ տիգգաթ իթմէթթէրինտէն, վէ մէրգումուն էօյլէ ա-ղըլարը վէ տալարլարը օլմաղըրըն պիլիթ-լէրինտէն, պիլիթ Եաթաղըրըզ մաննալար վիրթէյէ պաշառըզարը կէօրիւլիւշ տիր-Տալպու քի, պիլ մէրգումուն զաթլարա խա-պէր վէրիլիլ քի, էկէր պիլէ վէրիլէն մա-

լիւմաթ տախի քէնտի պիլիթթէրի կիպի օլմառա-իտի, մէզքիւր իտրէֆիյէ լուղէթինն էկրինէ, Էնթի Էալէ օլմաթ լուղէթինն իսթիլիլ ի-տէր իտիթ: տիմէթ տիր քի, քէնտիլէր իլէ պիլիթ արալըզա պուլունան ֆաթգ Բանճագ մէզքիւր իտրէֆիյէ լուղէթինն էա տիգգաթ իթմէթթէրինտէն, վէ Եաթառ մաննալար պիլիթթէրինտէն նէշլէթ իթմիշ օլմաղըրը:

Սէրգուլ Սուրառ քէյֆիլ օլտուղուն-տան, քէօպի շիֆա իթիլթտէ, իսթէնիլիկի կիւն իսթիլիլազա կիթմէսի իւզըն, առաշ-նորգ սրաղան Տայրն ճէնապիլիլին քէֆա-լէթիլիլ մահպէտէն խանէսինէ կէօնտէրիլ-միշ տիր:

— Վ իմալիյէ գատար Լիւսթրիա վէ Պաղ-լէճիթ ճիլարլարընտա, իրէթ պէօճէյինն իլի Տալտէ պուլունտա միւթտէսինն վիր-մէթտէ իտիթ: Տալ պու քի, պու տէֆա ալ-տըրըմըզ մալիւմաթա նազարէն, մաթէն-սիւֆ պէյան իտէրիլ քի, պէօճէրէր ասիլյա չըգաճաղարը վագըթ պօղուլմուշար, վէ չօգ ֆաղգարա էլի պէլինտէ գալարագ, պէ-ճէրէթ գաթուսունու գաթալար տիշարը չըգ-մըշ տիր:

Պիր սէնէտէն պէրու իսէ, նիլէ քէյլիլ-լէր, էօթէյէ պէրույէ, գօղա վագըթի գօղա վիրմէթ իմալիլիլ զաթէն իթմիշ օլտուգ-լարը պօրճլարը շէյլէ տուրսուն, պու սօն կիւնէրտէ տախի, իլի մահուլ ալաճաղարը իմալիլիլ, պուլտայ ալարագ, Եէնիթէն Եէ-նիլի պօրճլարա կիլիֆթիլ օլմաղ պուլուն-տուգլարընտան, մէրհաթէ շայան տէր-ճէտէ զարուրէթ վէ սէֆալէթէ տիւլէճէթ-լէրի Տիսապ օլունտուլ տուր:

Լիւսթրիա Տէնապը փէրվէրտիկեար պաշ-գա պիր սէպէպ խալգ իտէրէթ, ֆուգարա-նն իմառտընա Եէթիլի տիմէթտէն պաշգ-թիլիթտէն պիր շէյ կէլիլիլիլտէն, Տիլ տէ-յիլ իսէ վէրկիլէ Եիւթէրինն թախիֆինն լութիլ ու ինայէթ պուլունտա Էմէլի էղ-լէպիլիլ, Սալթանաթը սէնիյէյի ֆուգարա-թէրվէրինն նազարը տիգգաթըն, կէրէթ պուլար, վէ կէրէթ Լիւսթրիա ֆուգարաթ Դիւլէրինէ, աճիլանտէ տալիլ իտէրիլ: զիրա, պիր միլթտէ շիֆթի կիրուլիլն զարուր-թէ տիւլէտի, օլ միլթին ճիլէթ պէ ճիլէթ զարարըն մուճիպ օլմաղը, Երպալը միւ-թալայա մալիւմա տուր: Խուսուսիլիլ իտիւ-թիլարըզա, էկէր զէնկիլիլ տէյէճէթ պիր շէյիլիլ վար իսէ, օ տախի պաշգա պիր շէյ օլմաղըզ, իլա ֆուգարանն մահպէթըն-տան իպարիլիլ պուլունտագտա Էթր:

— Լիւլէն ճիւմա իրթէսի ալալար Լիւլի-տէն Լիւլունա կիթմէթտէ օլան վարօր արա-պալարընտան պիրիսի ալթընտա Էննայիլ իտ-տէ պիր ատէպ գալարագ Էթիլիլիլ Լիւլիլ Տալաթիսալթընտան տուր: Լիւլիլիլիլ նազա-րէն, էլիլէն առաւըն կէօղիլ կէօրմէթտէն

պաղգա, գուլաղը տախի իշիթմէզ իմիշ: զիրա վաթօր արապալարըն մալիլիլիլ Տէր նէգա-տար մալիլիլ տուրտուրմաթ իսթմիլիլ, վէ տիւտիլ Էալմըլ իսէտէ, մէրգուլ իշիտէմ-տիլիլտէն արապալարա տօղու կիթմիլիլ, վէ թէթիլիլ քէլիլ ճիլթնտա գալմըլ տուր:

— Բուսուգտա Լիւսթրիա գօնսօլտու թա-րաֆընտան Ա իեննանն մէճիսի թիճարէ-թինէ պիր լայիհա թագաթիլ իլէ, շէհրի մէզ-պուր իլէ, Ա Էնէտիթ միլանէսինտէ Էմիր թիճարէթէ տայիր պիր վասէթիլիլ քէյտա ի-տիլմէսինն էհէմիլիլիլ պէյաննալան պաշ-գա, Լիւլէ ֆապիլիլ օլմաղըզ վէ թիւճա-լընն օլտա պիր թիճարէթիլիլ Տէրի պու-լունտուղու Տալտէ, իթրաթ մէրթէպէ մէնֆաթ Տալը օլմաղընն տախի պէյան իլէտիլիլ, Լիւսթրիանն (Ս)թ Տալէ Բօսթ զաղէթալարընտա օգունտուլ տուր:

— Լիւլիլիլ տէն վարիտ օլան մէթուպէր, կէզէն ճիւմա իրթէսի կիւնիլ: Վասապատա պիր Եանկըն գուլուրի իլէ, սէթիլ սաաթ միւ-թէմաթիլիլ սիւրտիլթտէն, վէ շէհրին Էթէ-րի մահէլաթըն իհրագ իթիլթտէն սօնրա, սէնտիլիլիլ պէյան իթմէթտէ տիրէր:

Սէզքիւր Եանկընտա կէրէթ Եէրիլ վէ կէ-րէթ Լիւլիլ մալալարընտան չարշուտա քէթ չէյ Եանտըգտան պաղգա, Էօշիլ պէտէ-լաթը օլարագ մաղաղաթ տէրուլիլիլ մէվ-ճուա պուլունան խալիլիլ զախիլիլ վէ սայի-րէ տախի թէլիլ օլմաղ, վէ շու Եիւզտէն էհալիլիլ Էթէրիսի Բէթիլանիլիլ Էթէ տիւլիլ տիր:

— Տարի շուրայի ապէրի Բէյիսի (Ս)-ման փաշա, միւլպէլա օլտուղու իլէթի վէ-րէմտէն ճիւմա իրթէսի կիւնիլ տարի պագա իլէմիշ տիր:

— Տիւմա կիւնիլ մէճիսի սըհիլէ ճօ-նիպիլտէն վիրուա իտէն Ժուրնալէ նազարէն, Տէր սէտաթիլ վէ պիլտաթ տիւլաթտէ իլէլի տախիլիլ Եիլիլ վէֆաթ իտուպ, Տամ օլունա պուլարըն իլէտէ Գիլէրա իլ-լէթինէ ֆալթիլ քիլիլտէն պուլունտալը տուր:

— Լիւլիլ տէն յունիս 26 Թարիլիլ ալտը-ղըմըլ ած պիր մէթուպտա, պէօճէրէ-րին ալթէվիլիլ պօղուգ չըգաղընը, վէ Եա-լընը Եէրիլ թօխումունտան օլան պաղըլար մահպէթընտէն էյի չըգաղըն իշարտան սօնրա, Եէրիլ թօխումուն մահպէթըն օլան գօղանն օգգալարըն 100 զուրուշտան 146 զուրուշա գատար սաթըլարը տախի պիլիլիլ տիր:

— Էր նէ գատար, Տամ օլուն Լիւ-թանալարա գօլէրա Եօգ իսէտէ, Լիւլիլիլ սէֆաթիլիլ պաշ Տէթիլիլ տօգթօր Տիլթունն Լիւլանթ Էրալթտա տէրճ թիլիլիլ շու-ալթիլիլ նասիլալթըլ, իլթիլաթա թիւ-յէթէն Տէման Տէր զաղէթա տէրճ ու պէ-

յան իշխանի կնիքն էն, պիւլ տախի պէյան ի տւրիւ :

1. Էր քէս գալապալը գըլը եւրէրի պրա-
դըպ, թէնհա, էվէրի սէյրէք, վէ հալա-
տաք եւրէրէ կնիքն էն տիր :

2. Սիւնուտու զալիքն էն տիր, վէ պիրտէն
պիրէ հալինի տէյիւրիքն շէյլէրտէն սար-
քը նազար իտիպ, չօք եէյիպ իւմէմէլի, իշ-
րէթ իշխէմէլի, քէսիին ամէլ շէրպէթէրի
ալմամալը, թէրլի թէրլի սու իւմէմէլի, վէ
քէզա թէրլի հալտէ սօուգ սույա կիրմէմէլի :

3. Վալապալը գտան նէֆէս պօզուլաճագ
եւրէրտէ տուրմամալը, պիր օտաւտա պիր
իքի քիշիտէն զիյատէ եւթմամալը վէ եւթմագ
օտաւտ կէնիշ վէ հալաւտար օլմալը, չէօր-
չէօի վէ բիս գօգու քէյտա իտիքն շէյլէր-
տէն խրի պուլունմալը :

4. Իննէրէրէր կիճէ քաթալը օլմալը :

5. Էր քէս կէօվտէսի իւզէրինէ եհին
փանէլա կիյմէլի, վէ եալսօտ հիչ տէյիլ իտէ
միտէսի իւզէրինէ պիր փանէլա սարմալը տըր :

6. Ֆէնա սուլար, խամ մէյլէր, իւր-
յար, բիշմէմիլ սէպլէվաթ, մանթար,
թուզուլ շէյլէր, թուրուլար, թուզուլ պա-
լըզար, պահարըլ շէյլէր, միտեա վէ իս-
թիրիտեա վէ էմնալի եէյէճէքէրտէն սագը-
նըլմալը տըր :

7. Սիւնէշտէ պէյալ շէմսիյէ իլէ կէզիւ-
մէլի, հէր քէսին իւզէրինտէ պիր մըգտար
քէսփիւրի պուլունմալը, վէ արա սարա գօգ-
լամալը տըր, վէ ֆիքիւրէ գօգու կէթիւրմէք-
տէն սագընմալը տըր :

8. Իսհալա օղըպանլար, ամէլէրի իսթէր
սանձը իլէ կէլին վէ իսթէր քանձըլըզ,
քէստիրմէյէ զիյատէ տիգգաթ իթմէլի, օլ
հալտէ էվտէն տիշարը չըգմամալը, սըրթ
իւզէրինէ եւթմալը, պիր գաչ տափա աֆի-
յօն րուհու ալմալը, վէ անինտէ հէքիմ ա-
ղըթմալը տըրլար :

Պու նասի հալալարն էքսէրիսի զէնիկնէ-
րին Երապիլէճէյի շէյլէր օլուպ, վէ ֆու-
գարա իտէ տայիմա զէնիկնտէն չօք օլու-
ղունտան, պաշգա պիր թապիպի հազըզն
տալի, ֆուգարանըն եաքապիլէճէյի սուրէթ-
տէ եօլար վէ թէտպիլէր կէօսթէրմէսիսի
արզու իտէր իտիք :

Պուգարանն սէլամէթի իշին, անճագ
հիւքիմէթ թարաֆընտան պազը տիգգաթ
պուրուլաճագ խուսուլար վար իտէպէ, նա-
սըլ քի սէօյլէտիք, համտ օլուտն շիմտիքի
հալ հիչ պիր ֆէնալըզ էսէրի պուլունմա-
արընտան, թապիաթիլէ խուսուլաթը մէզ-
պուրէյէ իհթիյաճ կէթիւրմէյիպ, եալընըզ
սօգալարըն սիւքիւրթիւլմէսիսի, պազը սէլմ-
լէրտէ զիյատէճէ տիգգաթ վէ իգտամ օլու-
մագտա տըր. ֆէգաթ պու ծիւմէլ շու տիգ-
գաթըն ումուլ գըլընմասըտա, հէր վազըթ
իշին էլզէմիլէթտէն տիր :

— Վուրիէ տ' (Ռիանտա օգուստուղունա
նազարէն, Զէրքէս մէհաճիւրինի գօմիսիօնտէ
րէյիսի (Սման փաշա հազըթէթէրի, էսիր
ախզուլթաւսընա գարըն հէր կէօնա սայ ու
իգտամ իճրայէ գօյմագտէ պուլունտուղուն-
տան, պու կիւնէրտէ Զասան վէ Լաֆին նա-
մուն էսիրճիլէր կիճէլէյին պիր թագըմ Զէր-
քէս գըլըզարը Խաքէնտէրիյէյէ կէօնտէրմէք-
տէ իքէն, թուլթուլապ, վէ քէսփիւրի տա-
լի եէլէրինտէն ալընմըշ, վէ սէրպէսթէ
պըագըլմըշար տըր : Պու իքի էսիրճիտէն
պաշգա Խաքահիմ Վաքսուգ նամա պաշգա
պիր էսիրճի տալի գթարաֆը հիւքիմէթտէն
ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր, Պիր վա-
զըթ Լըրըղում էվգաֆ միւտիւրլիլի իթմիշ օ-
լան պիրիսի տալի : 14 եալընտա պիր գըզ
սաթմագ իսթէտիկնտէն, հէր նասըլ իտէ
գըզ գաշըպ Զէրքէս գօմիսիօնտունա իշթիքեա
իթմիշ օլմալըն, գօմիսիօնու մէզպուր թարա-
ֆընտան մէրգուլմէ Զիւրիւքսուտա պուլու-
նան փէտէր վէ մատէրինէ կէօնտէրիլիշտիր :

Վուրիյէ պուլնարը պիտիւրիքտէն սօնրա,
էսիր ախզ ու իթասը թարաֆը Սաթմանաթը
սէնիլլէտէն մէն օլունմուշ օլուղու հալտէ,
մէրգուլմէ Վաքսուգ Խաքահիմ իսթիւթագ
օլունտուգտա, Լաթիսապ նէզարէթի թարա-
ֆընտան թաստիգ գըլընմըշ օլարագ, ճէպին-
տէն պիրտէ էսիրճի էսնաֆը թէզքէրէսիլին
չըգտըղըն տալի, թէաճճիւպ իւզըն իւլվէյի
մէգալ իլլէմիշ տիր :

— Կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Վիւնէր-
տէ շու աճալիպ հալին վուգու պուլունտուղու
Վուրիէտէ օգուստուղուն տուր :

Սէյիսին պիրիսի էֆէնտիսիլին պէյկիլի-
նի տէնիգտէ երյգամագտա իքէն, հէր նա-
սըլ իտէ, մէրգուլմէ տիւշտիկիւնտէն, պէրա-
պէրինտէ պուլունտան իքի ալ քէօթէրլէրի,
անինտէ տէնիգէ աթըլարագ, պիրիսի մէր-
գուլուն ֆէսիստէն, վէ տիկէրի տալի բան-
թալունտան ըսըրըլար, վէ ֆէսի եագա-
լոյան քէօթէք, սէյիսի պէրապէր կէօթիւ-
րիւր գըլապիլէ գօշար գարապա չըգար իտէ-
տէ, Եսըլ գուրթարմագ իսթէտիկնտէն տէ-
նիգտէ գալմըշ իտուկին կէօթէրէք, թէրա-
րէն տէնիգէ գօշար, վէ պու տէֆա պիրիսի
սէյիսին էսնէսիստէն, վէ տիկէրի տալի տօ-
նունտան ըսըրարագ, էթրաֆտան գալըզը-
լար եէթիլէնէ գատար, մէրգուլուն գուրթա-
րըլար :

ԱՅԳԱՅԻՆ

Պազէթալար էհալիյէ սէրպէսթէ քէն-
տի էֆթեալարըն պէյան իթիլէրի հալ-
տէ, վագաա էհալի տալի իսթէտիկնտէ գա-
պուլ իտիպ, վէ իսթէտէտիկնտէ ըտա իթ-
մէյէ սէրպէսթ տիր, լաքին էհալինն պաշգա
պիր հագգը եալսօտ պօրճու տահա վար տըր
քի, շիմտիյէ գատար իճրայէ կէթիւրմէյիտէն :

ղազէթալար, մանէվի սուրէթտէ (բարապէս)
պիլա մուհաքէմէ վէ պիլա ճէզա գալմագտա, վէ
պուլունտան ճէսարէթ ալարագ, ույար ույմազ
գալէմէրինն ուճունա կէլէնի քէաղա իւ-
զէրինէ գարալմագտա, վէ էհալիյէ եուլթէ
տուրմայա չալըշմագտա իտիլէր. նասըլ քի,
պու սօն սէնէլէրտէ, պազը էվրագըն պա-
յաղըլը վէ տալըալուգըլըլա միլլէթիլիգէ
ուլթանաճագ տէրէճէյէ կէթիւրմիշ տիր :

Մասիս, էհալիյէ հալեա էսկի քէօրուգ-
տա վէ տուլղուսուղուգտա տըր գանն իտէ-
րէք, պու սօն վագըթլարտա, զթըթէթալըլըզ
չանընա եագըշմազ սուրէթտէ հարէքէթլէ-
րի իրթիքեապէ պաշաւտըղընտան, էհալի
տալի քէնտույի (Մասիսի) թէրպիյէ իթ-
մէք նիլէթիլլէ, ալէնէն եագմըշ իտի. հալ
պու քի, Մասիս պուլունտա տալի թէրպիյէ
օլմագ իսթէմէյիպ, տիւշտիլիւ չուգուրտան,
պիր ուսթալըզա վէ քիպիլլէք չըգմայա
չալըշտըզա, տահա զիյատէ տէրինէրէ ին-
տիկնտէն, վէ պու հարէքէթիլլէ իտէ, էհա-
լինն նէֆրէթիլլէ պիր գալթ տահա թահ-
րիք վէ տալէթ իլլէտիկնտէն, պու տէֆա
թապ ու նէշրի իլլէմասիլլէ, շու աթիտէքի
էրմէնիճէ տիգգաթ շայան պահա թարաֆը-
մըզա կէօնտէրիլլէ տիր :

Լահալինն պու թէտպիլի զիյատէսիլլէ
մէտհէ շայան տըր. զիրա, ասըլ հագգ վէ
պօրճուլուն շիմաի զիյատէ թանըմըշ վէ իճ-
րայէ գօյմուշ տուր. վէ ումարըզ քի պուլ-
տան պէօյլէ սայիր էհիլ-տիգգաթ վէ հագ-
գանիլլէթ շինտա զաթլար տալի, պին ու-
սուլէ ըիպէթ իլլէ, քէնտիլէրի թէրպիյէյէ
չըգըշան թէրպիյէսի աղ զազէթալարը տալի,
պիզգաթ քէնտիլէր թէրպիյէ իտէլէր :

Լալվէթ. վազիֆէսիլի թանըմայան զօ-
ղէթալարը, էհալի թէրպիյէ իլլէմէլի տիր.
զիրա, զազէթալարըն ասըլ մանէվի սուրէթ-
տէ հալիմի էհալի տիր :

Հիմաիյէ գատար, զազէթալար պիր
պիրիլլէ պիր մէսէլէ իւզէրինտէ միւճաւէլէ
իթիլէրտէ, էհալի սիւքիլթ իթիլիկնտէն,
հագգըլըզ թարաֆընը թուլթան զազէթա-
լար, թապիաթիլլէ ճէսարէթ ալմագտա իտի նա-
սըլ քի, Մամճեան մէսէլէսիտէ Բեգու իլէ
Մասիս պէյիլինտէ գուհարա փէլէն միւճա-
տէլէտէ. Մասիսին իրթիքեապ իթիլի գա-
լմագ եօլարը, վէ պալաղըլըզար վաճիպ
իւլ իսթիքրահ տէրէճէտէ պուլունտուղուլար
տըր :

Եթէ լազըզ մէ իրաւունքն է հաւարալուծեան
յարգալըզ, վարկը է համակրութիւնը, բնականաբար
աւ հաւարալուծիլն իւր գարաւանութիւնն է
արգալուծեան արձագանք, ճշմարտութեան տիւյ-
եան է հաւարալուծ կարծեաց թարգման հանգի-
տանալ :

Եւր լազըզ մէ օլ միայն իւր այս գարաւա-
նութիւնը կը թխտէ՝ այլ և անիրաւութեան ու օր-
տութեան ջատագով և քրոնդ կը կանգնի, բնա-
կանաբար հասարակութիւնն ալ իրաւունք կ'օճե-
նայ օլ միայն իւր յարգանքը վարկը և համակրու-
թիւնը իրաւունքն նայն լազըզի միայն, այլ և

